

Додаток 7 до наказу
від «30» 03 2023 р. № 865
«Про введення в дію постанов вченої ради
ДТЕУ від 30 березня 2023 р.»

ПОСТАНОВА № 8/9
вченої ради ДТЕУ
від 30 березня 2023 року
(протокол № 8, п. 9)

**Про затвердження Положення
про розроблення та реалізацію
освітньо-професійних програм підготовки
здобувачів фахової передвищої освіти
відокремлених структурних підрозділів ДТЕУ**

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», з метою забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти, спрямованої на досягнення визначених результатів навчання, вчена рада ДТЕУ

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Положення про розроблення та реалізацію освітньо-професійних програм підготовки здобувачів фахової передвищої освіти відокремлених структурних підрозділів ДТЕУ (далі – Положення), що додається.

2. Відокремленим структурним підрозділам ДТЕУ при розробці освітньо-професійних програм підготовки здобувачів фахової передвищої освіти керуватися формою, наведеною у Положенні.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на першого проректора з науково-педагогічної роботи Притульську Н. В.

Голова вченої ради

Анатолій МАЗАРАКІ

Учений секретар

Олена СІМ'ЯЧКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ДТЕУ
30.03.2023 р.
(протокол № 8, п. 9)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ДТЕУ
від 30. 03 2023 р. № 865

ПОЛОЖЕННЯ

**про розроблення та реалізацію
освітньо-професійних програм
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
відокремлених структурних підрозділів ДТЕУ**

Київ 2023

1. Загальні положення

1.1 Положення про розроблення та реалізацію освітньо-професійних програм підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі – Положення) є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти відокремлених структурних підрозділів Державного торговельно-економічного університету.

1.2 Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», Методичних рекомендацій розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918, Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 р. № 749 та інших нормативно-правових актів.

1.3 Положення регулює порядок розроблення та реалізації освітньо-професійних програм відокремлених структурних підрозділів Державного торговельно-економічного університету.

1.4 Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти (далі – ОПП) – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

1.5 Відокремлений структурний підрозділ Державного торговельно-економічного університету (далі – ВСП ДТЕУ) розробляє освітньо-професійні програми в межах ліцензованої спеціальності та затверджує їх вченою радою ДТЕУ. Основою для розроблення освітньо-професійної програми є стандарт фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю (за наявності). До затвердження стандартів фахової передвищої освіти ВСП ДТЕУ керується підпунктом 12 пункту 2 прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про фахову передвищу освіту» в частині використання галузевих стандартів підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста як орієнтовних з урахуванням змін у законодавстві та вимог Національної рамки кваліфікацій. У разі відсутності стандарту підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста рекомендовано використовувати Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти», та відповідний стандарт вищої освіти освітнього ступеня бакалавра.

1.6 Освітньо-професійна програма фахової передвищої освіти містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;

- перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- вимоги професійних стандартів (за наявності);
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- перелік компетентностей випускника.

1.7 Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

1.8 Назви освітньо-професійних програм повинні мати ознаки (ключові слова) назви відповідної спеціальності, припускаючи повний збіг або використання парафраз, або за змістом відповідати цим назвам з урахуванням особливостей реалізації освітньо-професійних програм. Стисло вказуються види економічної діяльності, можливості професійної сертифікації та професійні назви робіт, до яких підготовлений випускник відповідно Національного класифікатора України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010». У назвах освітньо-професійних програм також можуть зазначатися назви професій та професійних назв робіт за Національним класифікатором «Державний класифікатор професій ДКП 003:2010», нових професій, які систематично зустрічаються в оголошеннях роботодавців або існують інші переконливі докази їх існування або попиту на них у майбутньому і для яких здійснюється підготовка фахівців у межах цієї освітньо-професійної програми, а також назви ключових (інтегральних, загальних, спеціальних) компетентностей, які відображені в стандарті і є характерними саме для цієї спеціальності.

При цьому необхідно уникати конфлікту назв, зокрема, не використовувати повністю або частково назви інших галузей знань та спеціальностей (включаючи застарілі назви спеціальностей, які не відповідають даній спеціальності), характерних для них професій і професійних назв робіт, ключових спеціальних компетентностей, назв освітньо-професійних програм.

Назва освітньо-професійної програми не повинна вводити в оману.

1.9 Набір освітньо-професійних програм формується відповідно до суспільних потреб, повинен віддзеркалювати та на випередження враховувати тенденції розвитку технологій, запити бізнесу у кваліфікованих фахівцях. Кожна з них є суттєвою складовою формування іміджу та конкурентних переваг ВСП ДТЕУ на ринку освітніх послуг.

1.10 Структура, зміст освітньо-професійної програми на здобуття освіти за дуальною формою має бути узгоджена із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти та передбачати теоретичну, практичну підготовку на робочому місці (на виробництві).

1.11 Зміст освітньо-професійної програми має передбачати елементарні форми дослідницької та інноваційної діяльності.

2. Вимоги до освітньо-професійних програм

2.1 Під час розроблення освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти ВСП ДТЕУ самостійно формує перелік та зміст її освітніх компонентів, спрямованих на досягнення результатів навчання, що дає право на отримання освітньої та професійної кваліфікації.

ВСП ДТЕУ розподіляє освітні компоненти на обов'язкові та вибіркові, які в свою чергу поділяють на освітні компоненти, що формують загальні компетентності, та освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності.

Освітні компоненти, які входять до обов'язкових, позначають ОК 1, ОК 2, ... (де ОК – обов'язковий компонент, а 1 – порядковий номер у переліку обов'язкових освітніх компонентів). Освітні компоненти, які входять до вибірових (за вибором здобувача освіти), позначають ВК 1, ВК 2, ..., (де ВК – вибіровий компонент, а 1 – порядковий номер у переліку вибірових освітніх компонентів).

При цьому необхідно дотримуватися таких вимог:

- мінімум 50 відсотків обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на здобуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачене стандартом освіти);

- освітньо-професійна програма повинна передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми. Обрання вибірових освітніх компонентів (навчальних дисциплін) здобувачами фахової передвищої освіти проводиться на засадах прозорості та студентоорієнтованого навчання і визначається в установленому порядку;

- здобувач освіти має можливість обрати вибірові дисципліни, які зазначені у переліку дисциплін за вибором здобувача фахової передвищої освіти;

- перелік вибірових освітніх компонентів (навчальних дисциплін) оприлюднюють в каталозі на офіційному вебсайті ВСП ДТЕУ.

2.2 ВСП ДТЕУ може встановлювати додаткові компетентності, результати навчання та форми атестації здобувачів освіти, на реалізацію яких спрямовують залишок кредитів ЄКТС приблизно 40 відсотків обсягу ОПП, які забезпечуються освітніми компонентами.

Усі ці компоненти мають бути спрямовані на набуття здобувачем фахової передвищої освіти компетентностей, які передбачають здатність особи вирішувати типові спеціалізовані завдання в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов.

2.3 Освітнім компонентам встановлюють кредити ЄКТС (у тому числі і атестації здобувачів) та форми підсумкового контролю. Навчальні дисципліни і практична підготовка плануються, як правило, в обсязі 3 і більше кредитів

ЄКТС. Не рекомендовано встановлювати освітнім компонентам величини кредитів, які не є цілими числами.

2.4 При визначенні кількості освітніх компонентів освітньо-професійної програми та їх обсягу враховується, що:

- обсяг освітньо-професійної програми визначається в кредитах ЄКТС і роках;

- обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

- навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

- оптимальна кількість освітніх компонентів на навчальний рік (обов'язкових і вибіркових з урахуванням практик) становить 16 та відповідно до 8 на семестр;

- до переліку освітніх компонентів не входить екзаменаційна сесія;

- до переліку освітніх компонентів освітньо-професійної програми включають усі види практичної підготовки, їх обсяг у кредитах ЄКТС та форми підсумкового контролю. У структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми відображають логічну послідовність виконання видів практичної підготовки, що забезпечує здобуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності;

- курсова робота (проект), що має міждисциплінарний характер, може виділятися як окремий освітній компонент (обсяг не менше 3-х кредитів ЄКТС);

- практична підготовка планується в тижнях із розрахунку (орієнтовно) один тиждень – 1,5 кредити ЄКТС;

- обсяг кредитів, що відводяться на різні види практичної підготовки, не залежить від загальної кількості кредитів освітньо-професійної програми;

- сума кредитів ЄКТС усіх видів практичної підготовки не має бути меншою ніж 10 відсотків від обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття ступеня фахової передвищої освіти.

2.5 Обсяг кредитів ЄКТС освітньо-професійної програми, необхідних для здобуття фахової передвищої освіти, визначається стандартом фахової передвищої освіти спеціальності (за наявності).

2.6. Під час розроблення ОПП фахової передвищої освіти її обсяг зазначають для реалізації на основі повної загальної середньої освіти. Предмети профільної середньої освіти, за винятком тих, що інтегруються з відповідними освітніми компонентами (дисциплінами) ОПП, до неї не вносять.

3. Порядок розроблення та запровадження освітньо-професійних програм

3.1 Заступник директора з навчальної, навчально-методичної роботи / завідувач відділення за поданням голів циклових комісій складає проект розпорядження щодо формування робочих груп з розробки та постійного розвитку освітньо-професійних програм (далі – робоча група) фахової передвищої освіти, у додатку до якого визначає склад робочої групи і подає його на затвердження в установленому порядку. До складу робочої групи також включаються / залучаються заінтересовані сторони – роботодавці, науковці з

даної галузі, здобувачі освіти, випускники ВСП ДТЕУ, педагогічні працівники тощо.

3.2 Органи студентського самоврядування вносять пропозиції щодо змісту освітньо-професійної програми.

3.3 Робоча група:

- здійснює моніторинг, аналізує ситуацію на ринку праці, вивчає потреби суспільства, професійного середовища, вимоги і запити партнерів, випускників освітньо-професійних програм відповідної спеціальності (галузі знань) проводить консультації зі здобувачами освіти;

- вивчає аналогічні освітньо-професійні програми у закладах освіти України та за кордоном;

- досліджує існуючу та прогнозу ситуацію в аспекті законодавчих та інституційних реформ;

- вивчає та аналізує дані приймальної комісії щодо кон'юнктури прийому абітурієнтів не менше, ніж за останні 5 років;

- обговорює назву та зміст майбутньої освітньо-професійної програми на цикловій комісії із залученням: потенційних роботодавців, інших представників професійної спільноти; здобувачів освіти старших курсів споріднених спеціальностей; випускників, які здобули відповідний освітньо-професійний ступінь в минулі кілька років;

- визначає перелік компетентностей фахівця, які необхідно розвинути /сформувати в процесі підготовки за освітньо-професійною програмою на основі результатів аналізу, що має складатися з інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти, що визначають унікальність /відмінність освітньо-професійної програми, з урахуванням Національної рамки кваліфікацій;

- визначає перелік програмних результатів навчання (знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, набутих у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-професійної програми або окремих освітніх компонентів) за освітньо-професійною програмою відповідно до стандарту фахової передвищої освіти України;

- складає матриці, що надають можливість робочій групі виявити, які компетентності не охоплені повною мірою компонентами освітньо-професійної програми, які результати навчання дублюються в різних компонентах освітньо-професійної програми тощо; а на цій підставі формує остаточний перелік і зміст компонент освітньо-професійної програми;

- надає проєкт освітньо-професійної програми в доступній формі роботодавцям для погодження і підтримки введення відповідної освітньо-професійної програми;

- складає освітньо-професійну програму фахової передвищої освіти за встановленою формою (додаток А) та вносить при необхідності корективи в проєкт;

- розміщує проєкт на офіційному вебсайті ВСП ДТЕУ для громадського обговорення.

3.4 Керівник робочої групи розробляє обґрунтування проєкту освітньо-професійної програми з урахуванням пропозицій та рекомендацій, де зазначаються переваги введення нової освітньо-професійної програми, її особливості та відмінності від діючих в Україні та світі, структурно-логічна схема викладання дисциплін, що забезпечуватимуть досягнення результатів навчання, та надає його для розгляду на тематичному засіданні методичної ради. На засідання запрошуються члени робочої групи, фахівці-практики, здобувачі освіти, партнери освітньо-професійних програм.

3.5 Схвалений проєкт освітньо-професійної програми виноситься на затвердження вченою радою ДТЕУ.

3.6 На основі ухваленої вченою радою освітньо-професійної програми, розробляється проєкт навчального плану, відбувається його затвердження вченою радою ДТЕУ в установленому порядку та включення до Правил прийому на навчання до ВСП ДТЕУ; проводиться актуалізація відповідних документів.

3.7 Навчання за новою освітньо-професійною програмою проводиться в межах ліцензійного обсягу за спеціальністю.

3.8 Керівник робочої групи, голова циклової комісії відповідають за організацію оприлюднення інформації про освітньо-професійну програму на офіційному вебсайті ВСП ДТЕУ, проведення відповідної профорієнтаційної роботи, прийом на навчання.

3.9 ВСП ДТЕУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітньо-професійну програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

4. Порядок моніторингу та удосконалення освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації

4.1 Моніторинг та удосконалення освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти ВСП ДТЕУ в процесі їх реалізації проводиться з метою забезпечення відповідності встановленим місії та цілям діяльності, а також потребам здобувачів освіти, суспільства в цілому. У результаті такого перегляду відбувається щорічне або за необхідності (поточні зміни у законодавстві, новинки / відкриття (асортимент, технології, техніка); наукові дослідження у певній галузі тощо) оновлення освітньо-професійних програм та програм навчальних дисциплін, кваліфікаційних іспитів, практичної підготовки і, в цілому, удосконалення освітньо-професійних програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат удосконалення, інформуються всі заінтересовані сторони.

4.2 Періодичний моніторинг та удосконалення освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації організовує керівник робочої групи із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для здобувачів освіти.

4.3 Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку з педагогічними / науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

4.4 Актуальність освітньо-професійних програм визначається такими показниками:

- ступінь оновлюваності освітньо-професійних програм, участі роботодавців у розробці та внесенні змін, а також задоволеності здобувачів освіти (випускників), що визначається у т.ч. за результатами анкетного опитування;

- рівень працевлаштування випускників на момент випуску, що визначається за результатами анкетування;

- рейтинг за оцінками роботодавців або інша відповідна інформація.

4.5 Моніторинг освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації включає визначення:

- змісту освітньо-професійних програм за результатами останніх досліджень у відповідній галузі знань з метою забезпечення їх відповідності сучасним вимогам;

- змін потреб суспільства;

- очікувань, потреб та ступеня задоволення здобувачів освіти стосовно освітньо-професійної програми (опитування, анкетування, тощо).

4.6 Освітньо-професійні програми у разі потреби переглядаються із залученням здобувачів освіти та роботодавців. Оновлюються не рідше одного разу на 5 років.

4.7 Зміни до освітньо-професійних програм вносять за ініціативи керівника робочої групи освітньо-професійної програми, учасників освітнього процесу чи роботодавців та мають бути оформлені відповідними протоколами, а також оприлюднені для обговорення на сторінці офіційного вебсайту ВСП ДТЕУ не пізніше ніж за місяць до затвердження.

4.8 При зміні опису предметної області акредитованої освітньо-професійної програми та/чи оновленні більше ніж на 15 відсотків змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформованого у термінах результатів навчання, керівник ВСП ДТЕУ протягом одного місяця з дня прийняття рішення про внесення таких змін та не пізніше ніж за місяць до початку вступної кампанії повідомляє Державну службу якості освіти України про суттєві зміни в освітньо-професійній програмі.

4.9 Оновлені освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти узгоджуються із роботодавцями, представниками студентського самоврядування, заступником директора з навчальної або навчально-методичної роботи/завідувачем відділення за поданням голів циклових комісій, затверджуються вченою радою ДТЕУ та вводяться в дію наказом керівника ВСП ДТЕУ.

4.10 Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти, що реалізуються у ВСП ДТЕУ, є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти та оприлюднюються на офіційному вебсайті ВСП ДТЕУ.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«НАЗВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ» /

«ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ»

фахової передвищої освіти

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
КВАЛІФІКАЦІЯ**

Шифр і найменування

Код і найменування

Назва освітньої кваліфікації

Назва професійної кваліфікації

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ДТЕУ**

Голова вченої ради

_____ /Анатолій МАЗАРАКІ/

(протокол № _____ від «____» _____ 20__ р.)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з _____ 20__ р.

Директор ВСП ДТЕУ _____ /Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ/

(наказ № _____ від _____ 20__ р.)

Місто 20__

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА БІЗНЕСУ» /
«BUSINESS ECONOMICS»

фахової передвищої освіти

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
КВАЛІФІКАЦІЯ

05 Соціальні та поведінкові науки
051 Економіка
освітньо-професійний ступінь
фаховий молодший бакалавр
спеціальність «Економіка»
освітньо-професійна програма «Економіка бізнесу»

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ДТЕУ

Голова вченої ради

_____/Анатолій МАЗАРАКІ/
(протокол № ____ від «____» _____ 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 20__ р.

Директор ВСП «КТЕФК ДТЕУ»

_____/Олег ОЛІЙНИК/
(наказ № ____ від «____» _____ 20__ р.)

Київ 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Погоджено

Проректор ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Начальник навчального відділу
ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Завідувач кафедри ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Голова циклової комісії
ВСП«_____ ДТЕУ»

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

_____ (посада, організація)

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Представник
ОСС ВСП ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Проректор ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Начальник навчально-методичного
відділу ДТЕУ

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Завідувач відділення
ВСП«_____ ДТЕУ»

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

Керівник робочої групи з розробки,
розвитку освітньо-професійної
програми та випуску фахівців за нею

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Погоджено

_____ (посада, організація)

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ
(підпис)

_____ 20__ р.

Передмова

Зазначається інформація про стандарт фахової передвищої освіти відповідної спеціальності, на основі якого розроблено ОПП. Вказується покликання на розміщення стандарту на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

Наприклад: ОПП розроблено на основі Стандарту фахової передвищої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.06.2021 № 699 «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 051 Економіка освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр», введеного в дію з 2021/2022 навчального року.

URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2021/07/08/051.Ekonomika.08.07.doc>

У разі відсутності стандарту фахової передвищої освіти відповідної спеціальності зазначають інформацію щодо документів, на основі яких було розроблено відповідну ОПП.

Також зазначається інформація щодо голови та членів робочої групи (не менше двох осіб), які були розробниками ОПП.

Розроблено робочою групою у складі:

1. ...
2. ...
3. ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності)*

1. ...
2. ...

**Рецензентами можуть бути представники академічної спільноти (науково-педагогічні, педагогічні працівники інших закладів вищої та фахової передвищої освіти, які здійснюють педагогічну діяльність у сфері освіти, що відповідає специфіці ОПП); професійного середовища (роботодавці, представники професійних спілок та асоціацій тощо), сфера діяльності яких відповідає специфіці ОПП, що рецензується.*

**1. Опис освітньо-професійної програми
зі спеціальності № «Назва»
галузі знань № «Назва»**

1 - Загальна інформація			
Повна назва закладу фахової передвищої освіти	<i>Відокремлений</i>	<i>структурний</i>	<i>підрозділ</i>
	« _____ »	<i>Державного</i>	<i>торгівельно-економічного університету»</i>
Освітньо-професійний ступінь	Вказується ступінь фахової передвищої освіти <i>Фаховий молодший бакалавр</i>		
Освітня кваліфікація	Освітня кваліфікація визначається згідно з частиною 5 статті 34 Закону України «Про освіту», частиною 2 статті 10 Закону України «Про фахову передвищу освіту» і складається з інформації про здобутий особою освітньо-професійний ступінь фахової передвищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявності), освітньо-професійну програму. <i>Наприклад: фаховий молодший бакалавр з економіки бізнесу</i>		
Професійна кваліфікація	Професійна кваліфікація вказується у разі присвоєння. <i>Наприклад: не надається</i>		
Кваліфікація в дипломі	Вказується кваліфікація, яка зазначається у дипломі. <i>Наприклад:</i> <i>Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, спеціальність «Економіка», освітньо-професійна програма «Економіка бізнесу»</i>		
Цикл/рівень	НРК України – 5 рівень, FQ-EHEA – короткий підцикл, EQF-LLL – 5 рівень		
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Назва містить ключові слова назви спеціальності (спеціалізації). Не зазначаються слова: освітньо-професійна програма, база навчання, кваліфікація, не проставляються лапки. <i>Наприклад: Економіка бізнесу</i>		
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра	Вказується обсяг ОПП фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), термін навчання (років). <i>Наприклад: 120 кредитів ЄКТС, термін навчання один рік десять місяців</i>		
Наявність акредитації	Вказується інформація про акредитацію ОПП (реєстраційний номер і дата акредитаційного сертифіката/рішення (сертифікатів/рішень), найменування органу (органів) акредитації), період акредитації (термін дії сертифіката про акредитацію). Інформація подається у випадку наявності акредитації ОПП. У випадку наявності переоформленого сертифіката		

	про акредитацію спеціальності (ОПП) за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста на сертифікат про акредитацію ОПП у сфері фахової передвищої освіти, вноситься інформація щодо такого сертифіката (реєстраційний номер і дата акредитаційного сертифіката/рішення (сертифікатів/рішень), найменування органу (органів) акредитації), термін дії сертифіката про акредитацію). У випадку, якщо програма не акредитована, вказується строк, коли передбачається акредитація ОПП. <i>Наприклад: ОПП не акредитована.</i> <i>Акредитація ОПП передбачена до 30.06.2025 року.</i> <i>ОПП акредитована, ДС 002673 від 10.06.2022 Протокол № 123 від 20.12.2016 (наказ МОН України від 26.12.2016 № 1613), наказ ДСЯО України від 10.06.2022 №01-10/54</i>
Термін дії освітньо-професійної програми	Вказується термін дії ОПП до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації. <i>Наприклад: До наступного планового оновлення</i>
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	Вказується рівень освіти: - базова середня освіта (з одночасним виконанням освітньої програми профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки); - повна загальна середня освіта (профільна середня освіта); - професійна (професійно-технічної) освіта (із зазначенням спеціальностей); - фахова передвища освіта; - вища освіта. Зазначаються додаткові вимоги до рівня освіти осіб, визначені закладом фахової передвищої освіти для відповідної ОПП (у разі наявності). <i>Наприклад:</i> - на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) з терміном навчання один рік десять місяців; - на основі базової середньої освіти) з терміном навчання два роки десять місяців; - на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої або вищої освіти) з терміном навчання десять місяців. <i>Форма здобуття освіти: інституційна (очна (денна)).</i> <i>Порядок прийому визначається Правилами прийому на навчання до ВСП ДТЕУ, затверджених в установленому порядку</i>

Мова(и) викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	Вказується актуальна інтернет-адреса сторінки цієї ОПП та каталогу вибіркового освітніх компонентів закладу фахової передвищої освіти
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Чітке та стисле формулювання цілей, які відповідають цілям та стратегії закладу освіти та визначаються з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці (в одному – двох реченнях)	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Вказуються: - об'єкт(и) вивчення та/або діяльності (процеси, явища тощо або проблеми, які вивчаються); - цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей); - теоретичний зміст предметної області (основні поняття, концепції, принципи, специфічні для цієї предметної області); - методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач фахової передвищої освіти для застосовування на практиці); - інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які випускник має бути здатний застосовувати і використовувати в професійній діяльності)
Орієнтація освітньо-професійної програми	<i>Наприклад: Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку до роботи в бізнесі з врахуванням актуального стану розвитку економіки, орієнтує на потрібний ринку фах, в рамках якого передбачається подальша кар'єра в економічній сфері</i>
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Зазначити специфіку освітньо-професійної програми. Ключові слова
Особливості освітньо-професійної програми	<i>Наприклад: міждисциплінарна та багатoproфiльна підготовка фахівців (вказати інші особливості ОПП).</i> Також можуть вказуватися інші особливості даної ОПП, які відрізняють її від інших подібних програм (необхідність спеціальної практики, стажування за кордоном, іноземна мова викладання, узгодженість цієї ОПП (окремих освітніх компонентів) із освітніми програмами закладів вищої освіти відповідної спеціальності, експериментальний характер ОПП тощо)

4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Стисло вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт. Можливості професійної сертифікації. <i>Наприклад (для спеціальності 08 Економіка): Фаховий молодший бакалавр підготовлений до виконання робіт в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за Національним класифікатором України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, секціями А, В, С, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U:</i> 3119 Технік з планування 3119 Технік з нормування праці 3119 Технік з праці 3434 Асистент економіста-демографа 3434 Асистент економіста-статистика 3436.1. Помічник керівника підприємства (установи, організації) 3436.2. Помічник керівника виробничого підрозділу 3436.2. Помічник керівника іншого основного підрозділу 3436.3. Помічники керівників малих підприємств без апарату управління <i>Перелік посад, які може обіймати випускник, не є вичерпним)</i>
Академічні права випускників	Вказуються можливості для продовження навчання на рівні вищої освіти та/або у системі освіти дорослих. <i>Наприклад: Продовження навчання за початковим (короткий цикл) або першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти.</i> <i>Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих</i>
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Стисло (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються під час реалізації ОПП. <i>Наприклад:</i> <i>студентоорієнтоване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання тощо</i>
Оцінювання	Зазначається стислий опис основних методів оцінювання, що забезпечують вимірювання результатів навчання за ОПП. <i>Наприклад: екзамени, тестування, модульні контрольні роботи, захист курсової роботи (проєкту), захист звіту з практики, публічний захист кваліфікаційної роботи тощо</i>

	Зазначається інформація щодо системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти. <i>Наприклад: оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється: за 100-бальною шкалою</i>
6 - Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	За основу береться опис рівня фахової передвищої освіти, наведений у статті 7 Закону 2745 та формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту освіти в контексті особливостей даної освітньо-професійної програми. <i>Орієнтир – СФПО України</i>
Загальні компетентності (ЗК)	Вказуються: - компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, визначені в професійному стандарті; - компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти із врахуванням особливостей даної ОПП
Спеціальні компетентності (СК)	Вказуються: - компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, визначені в професійному стандарті; - компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти із врахуванням особливостей ОПП. Перелік спеціальних компетентностей корелюється з описом 5 рівня Національної рамки кваліфікацій
7 - Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
Вказуються відповідно до компетентностей: - результати навчання, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом; - результати навчання, визначені закладом фахової передвищої освіти	
8 - Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-професійної програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, залученого до реалізації ОПП з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постанови Кабінету Міністрів України № 365 від 24.03.2021 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення, необхідного для

	успішної реалізації ОПІ, з урахуванням її мети, особливостей та вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постанови Кабінету Міністрів України № 365 від 24.03.2021 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постанови Кабінету Міністрів України № 365 від 24.03.2021 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про академічну мобільність. <i>Наприклад: Академічна мобільність студентів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між ВСП ДТЕУ та іншим закладом фахової передвищої та вищої освіти України за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами студентів та програмами навчальних дисциплін. Кредити, отримані в інших закладах освіти України, можуть бути зараховані відповідно до довідки про академічну мобільність, що регламентується «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів освіти ВСП ДТЕУ»</i>
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про міжнародну академічну мобільність, про подвійне дипломування, тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання здобувачів освіти тощо. <i>Наприклад: Академічна мобільність студентів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між ВСП ДТЕУ та іноземним закладом вищої освіти, між ВСП ДТЕУ та групою закладів фахової перед вищої та вищої освіти різних країн за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами студентів та програмами навчальних дисциплін, а також в рамках міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва ВСП ДТЕУ з закладами вищої освіти -партнерами здійснюється з використанням</i>

	європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків студентів, прийнятої у країні закладу фахової передвищої та вищої освіти - партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС
Навчання іноземних здобувачів фахової передвищої освіти (за наявності)	Умови та особливості ОППІ в контексті навчання іноземних громадян. <i>Наприклад: не проводиться</i>

2. Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання

2.1 Перелік освітніх компонентів ОПП

Код о/к	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кіль- кість кредитів ЄКТС	Форма підсумко- вого контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
Обов'язкові освітні компоненти, що формують загальні компетентності			
ОК 1			
ОК 2			
...			
Обов'язкові освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності			
...			
ОК n			
...			
Практична підготовка			
	Навчальна практика		
	Виробнича практика		
Усього			
Атестація здобувачів фахової передвищої освіти			
Підготовка до кваліфікаційного іспиту та атестація			
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:			
Вибіркові освітні компоненти ОПП			
(за вибором здобувача фахової передвищої освіти)			
<i>Вибіркові освітні компоненти ОПП</i>			
ВК 1			
ВК 2			
ВК ...			
ВК n			
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів			
<i>Вибірковий блок 1 (за наявності) та/або повний перелік освітніх компонентів</i>			
ВК 1.1			
ВК 1.2			
ВК 1.3			
ВК 1.4			
<i>Вибірковий блок 2 (за наявності) та/або повний перелік освітніх компонентів</i>			
ВК 2.1			
ВК 2.2			
ВК 2.3			
ВК 2.4			
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		120	

2. Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання

2.1 Перелік освітніх компонентів ОПП

Код о/к	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові освітні компоненти ОПП			
Обов'язкові освітні компоненти, що формують загальні компетентності			
ОК 1	Основи правознавства / Fundamentals of Law	3	Залік
ОК 2	Культурологія / Cultural Studies	3	Залік
ОК 3	Екологія / Ecology	3	Залік
ОК 4	Фізичне виховання / Physical Training	9	Залік
Обов'язкові освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності			
ОК 5	Економіка бізнесу / Business Economics	3	Залік
ОК 6	Інформаційні та комунікаційні технології в бізнесі / Information and Communication Technologies in Business	3	Екзамен
ОК 7	Фінанси, гроші та кредит / Finance, Money and Credit	3	Залік
ОК ...	...	...	...
Практична підготовка			
ОК...	Навчальна практика / Practical Course	6	Залік
...	Виробнича практика / Practical Training	6	Залік
Атестація здобувачів фахової передвищої освіти			
ОК n	Підготовка до кваліфікаційного іспиту та атестація / Preparation for Qualification Exam and Certification	3	
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		99	
Вибіркові освітні компоненти ОПП			
(за вибором здобувача фахової передвищої освіти)			
Вибіркові освітні компоненти ОПП			
ВК 1	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 5	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 6	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
ВК 7	Вибіркова дисципліна / Selective Discipline	3	Залік
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів		21	
Вибіркові освітні компоненти ОПП за вибором здобувача фахової передвищої освіти			

1	2	3	4
БК 1	Фінансове право / Financial Law	3	Залік
БК 2	Господарське право / Commercial Law	3	Залік
БК 3	Політологія / Political Science	3	Залік
БК 4	Економічна соціологія / Economic Sociology	3	Залік
БК 5	Соціологія / Sociology	3	Залік
БК 6	Етика бізнесу / Business Ethics	3	Залік
БК 7	Психологія / Psychology	3	Залік
БК 8	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства / Foreign Economic Activity of the Enterprise	3	Залік
БК 9	Фінансовий ринок / Financial Market	3	Залік
БК 10	Інвестиційна діяльність / Investment Activity	3	Залік
БК 11	Інвестування / Investment	3	Залік
БК 12	Start-up від ідеї до успішного бізнесу / Start-up from an Idea to a Successful Business	3	Залік
БК 13	PR в бізнесі / PR in Business	3	Залік
БК 14	Оцінка бізнесу та майна / Business and Property Valuation	3	Залік
БК 15	Організація власного бізнесу / Organization of Own Business	3	Залік
БК 16	Інтернет-економіка / Internet Economy	3	Залік
БК 17	Бізнес-комунікації / Business Communications	3	Залік
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів:		21	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		120	

Примітки:

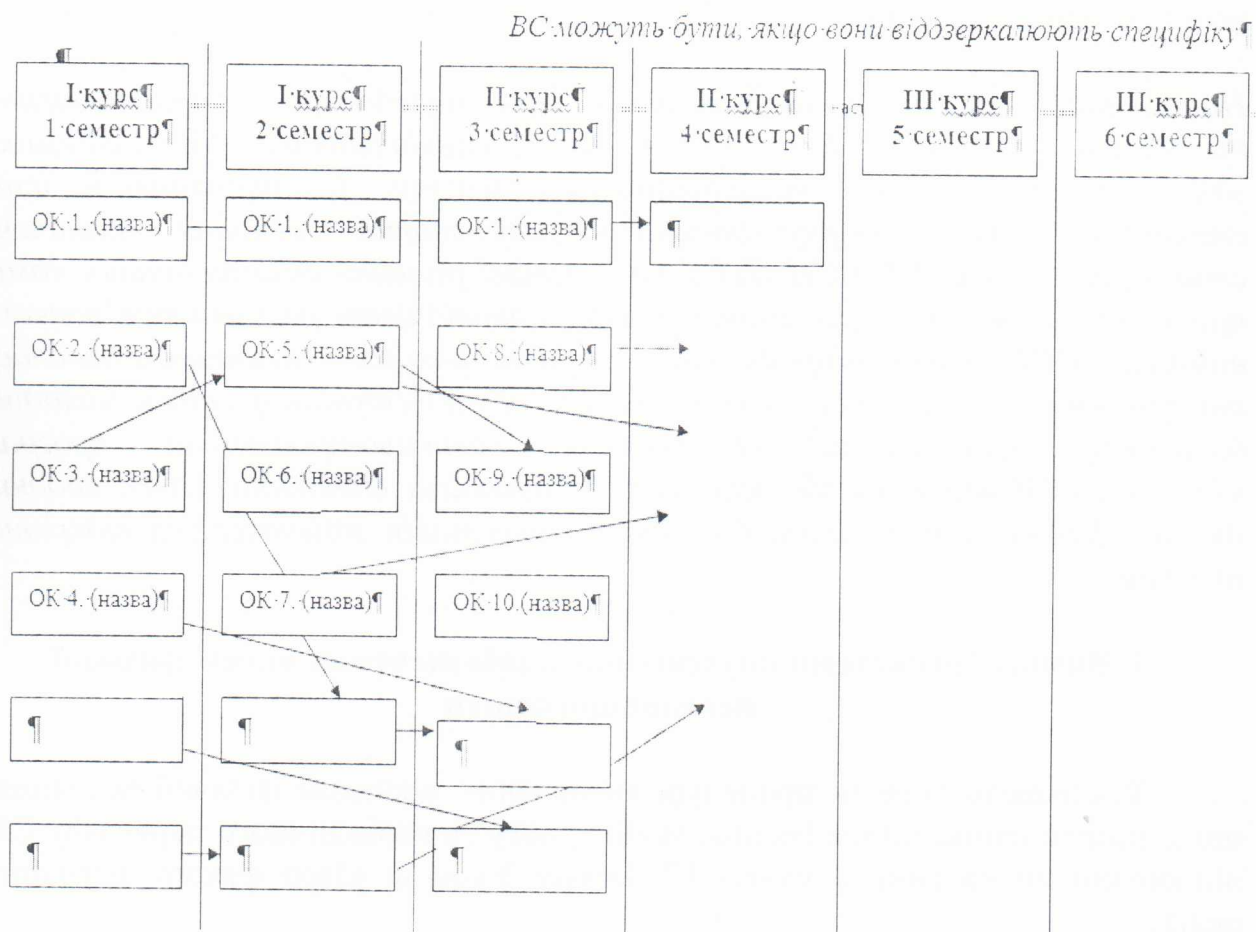
Для кожного ОК та БК додається переклад англійською мовою.

Для здобувачів освіти на основі базової середньої освіти на I-II курсах предмет «Фізична культура» включено до переліку базових предметів в обсязі 2 години на тиждень. Для здобувачів освіти III-IV курсів та тих, що вступили на навчання на основі повної загальної середньої освіти, заняття з фізичного виховання є обов'язковими і можуть включатися до ОПП з виділенням кредитів СКТС або як позакредитний освітній компонент.

Фізична культура шляхом проведення обов'язкових занять у закладах фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку (частина 4 статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).

2.2 Структурно-логічна схема ОПП

Під час відображення структурно-логічної схеми ОПП необхідно надати короткий опис логічної послідовності вивчення освітніх компонентів. Рекомендовано наводити у вигляді схеми.

3. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Вказують форми атестації, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності, закладом фахової передвищої освіти (за наявності) та вимоги до них. Зазначають документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Наприклад: Атестація здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Економіка бізнесу», спеціальності 051 «Економіка» здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту. Кваліфікаційний іспит спрямований на перевірку досягнень результатів навчання, визначених стандартом та ОПП. ВСП ДТЕУ на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка продемонструвала відповідність результатів навчання вимогам ОПП, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра та присвоює кваліфікацію: освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр спеціальність «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка бізнесу». Особі, яка успішно виконала відповідну ОПП, видають диплом фахового молодшого бакалавра. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

Зазначають перелік процедур, визначених закладом фахової передвищої щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП відповідно до частини 2 статті 17 Закону України «Про фахову передвищу освіту».

5. Вимоги професійних стандартів (за наявності)

Вказують повну назву Професійного стандарту, його реквізити та посилання на документ. Визначають особливості ОПП, пов'язані з наявністю Професійного стандарту (врахування під час розроблення та реалізації ОПП норм Професійного стандарту).

6.1 Матриця відповідності програмних компетентностей випускника обов'язковим компонентам освітньо-професійної програми

Компоненти/ Компетентності	ОК 1	ОК 2	...	ОК n
ЗК 1 (шифр та номер – див. СФПО України)	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+
...				
СК 1	+	+	+	+
СК 2	+			
....		+	+	+

6.2 Матриця відповідності програмних компетентностей випускника вибірковим компонентам освітньо-професійної програми

Компоненти/ Компетентності	ВК 1	ВК 2	...	ВК m
ЗК 1 (шифр та номер – див. СФПО України)	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+
...				
СК 1	+	+	+	+
СК 2	+			
....		+	+	+

7.1 Матриця відповідності результатів навчання відповідним обов'язковим компонентам освітньо-професійної програми

Компоненти/ Програмні результати навчання	ОК 1	ОК 2	...
РН 1 (шифр та номер – див. СФПО України)		+	+
РН 2	+		+
.....		+	

7.2 Матриця відповідності результатів навчання відповідним вибірковыми компонентами освітньо-професійної програми

Компоненти/ Програмні результати навчання	ВК 1	ВК 2	...
РН 1 (шифр та номер – див. СФПО України)	+	+	
РН 2	+		+
.....		+	+

8. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності							
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності			
	ЗК 1	ЗК 2	...	ЗК n	СК 1	СК 2	...	СК n
РН 1	+	+	+	+	+		+	+
РН 2	+	+	+	+	+		+	+
...						+		
РН n	+	+	+	+	+	+	+	+

Примітки: РН 1 – результат навчання (визначений у розділі 7).

ЗК 1 – загальна компетентність (визначена у розділі 6).

СК 1 – спеціальна компетентність (визначена у розділі 6).

+ – позначка означає, що певний результат навчання забезпечується певними компетентностями.

Аркуш реєстрації змін

[illegible]

Samuel H. Boggs.